

Krajský úřad Olomouckého kraje
Odbor životního prostředí a zemědělství
Jeremenkova 1191/40a, 779 00 Olomouc

Č. j.: KUOK 72511/2026

Sp. zn.: KÚOK/122938/2025/OŽPZ/9274

Oprávněná úřední osoba: Mgr. Michaela Sobotková

Tel: 585 508 424

E-mail: m.sobotkova@olkraj.cz

Datová schránka: qiabfmf

Počet listů: 10

Počet příloh: 0

Počet listů /svazků příloh: 0 / 0

V Olomouci dne 8. 6. 2026

VEŘEJNÁ VYHLÁŠKA - OPATŘENÍ OBECNÉ POVAHY

Krajský úřad Olomouckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství (dále jen „krajský úřad“ nebo „orgán ochrany přírody“), jako orgán kraje v přenesené působnosti podle § 29 odst. 1 a § 67 odst. 1 písm. g) zákona č.129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, dále místně příslušný orgán dle § 11 odst. 1 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále „správní řád“), a jako věcně příslušný orgán ochrany přírody podle § 75 odst. 1 písm. c) a § 77a odst. 5 písm. o) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále „ZOPK“), vydává podle § 171 správního řádu v souladu s § 56 odst. 2 písm. b) a písm. c) ZOPK na základě § 56 odst. 4 ZOPK toto opatření obecné povahy (dále jen „opatření“):

I.

1. Povoluje se výjimka ze základních podmínek ochrany zvláště chráněného živočicha bobra evropského (*Castor fiber*), který je zařazen v kategorii silně ohrožených (§ 48 odst. 2 písm. b) ZOPK) a je zároveň druhem, který je předmětem ochrany podle práva Evropských společenství, konkrétně ze zákazu zasahovat do přirozeného vývoje - rušit jej a ničit jeho sídla (§ 50 odst. 1 a 2 ZOPK):

- a) zprůtočňováním nebo odstraňováním bobřích hrází,
- b) likvidací bobřích sídel.

2. Za sídlo bobra evropského se považují podzemní nory a tzv. hrady či polohrady.

3. Za bobří hráz se nepovažují jednotlivé kmeny dřevin spadlé do vodního toku nebo přes vodní tok se zachycenými naplaveninami. Tyto překážky lze odstraňovat bez omezení.

II.

Výjimka se povoluje:

- a) správcům vodních toků¹,
- b) vlastníkům nebo správcům vodních děl² a staveb podle čl. III. opatření,
- c) vlastníkům nebo správcům ostatních staveb podle čl. V. písm. b) opatření,

(dále jen „oprávněné osoby“) v zájmu prevence závažných škod na majetku, v zájmu veřejného zdraví³ a veřejné bezpečnosti v případech, kdy bobří hráze ohrožují stabilitu, bezpečnost a provozuschopnost vodních děl nebo staveb veřejné infrastruktury, znemožňují plynulý odtok vody při povodni, mohou způsobit zvýšením hladiny vodního toku vznik povodňové situace, nebo významně omezují hospodářské využití okolních pozemků tak, že je nelze využívat v souladu s druhem pozemku a způsobem jeho využití⁴. Postupu podle tohoto opatření při likvidaci bobřích sídel mohou uplatňovat oprávněné osoby v případech technologické nezbytnosti, tedy např. při rekonstrukcích hrází vodních děl nebo odbahnění při úplném vypuštění nádrže a dále v případech prokazatelného bezprostředního ohrožení bezpečnosti vodního díla, veřejné infrastruktury nebo vzniku povodňové situace.

III.

Výjimku lze uplatňovat na území, na němž krajský úřad vykonává státní správu v ochraně přírody a krajiny (§ 77a ZOPK) mimo území zvláště chráněných území včetně jejich ochranných pásem a mimo území evropsky významných lokalit, v nichž je bobr evropský předmětem ochrany, a to na:

- a) vodních tocích⁵ mimo úseky vodních toků v přirozeném korytě⁶,
- b) rybnících⁷,
- c) umělých vodních nádržích⁸,
- d) ochranných hrázích⁹,
- e) zařízeních, zajišťujících u vodních děl uvedených pod písm. a) – d) tohoto článku ochrannou nebo doplňkovou funkci (drenážní systémy, odvodnění, těsnící prvky apod.),
- f) staveb veřejné infrastruktury¹⁰.

¹ § 48 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon) ve znění pozdějších předpisů

² § 55 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon) ve znění pozdějších předpisů

³ § 2 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

⁴ § 3 odst. 2 zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon), ve znění pozdějších předpisů a § 10 odst. 1 písm. g) vyhlášky č. 357/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální vyhlášky), ve znění pozdějších předpisů

⁵ § 43 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů

⁶ § 44 odst. 2 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů

⁷ § 2 písm. c) zákona č. 99/2004 Sb., o rybníkářství, výkonu rybářského práva, rybářské stráž, ochraně mořských rybolovných zdrojů a o změně některých zákonů (zákon o rybářství), ve znění pozdějších předpisů

⁸ ČSN 75 0120

⁹ ČSN 75 0101

¹⁰ § 10 zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů

IV.

Výjimku lze uplatňovat ode dne nabytí účinnosti tohoto opatření každoročně:

- a) v období od 1. března do 31. října, pokud jde o činnosti uvedené v čl. I. písm. a) opatření,
- b) v období od 1. března do 31. března a od 15. července do 31. října, pokud jde o činnosti uvedené v čl. I. písm. b) opatření.

V.

V případě prokazatelného bezprostředního ohrožení veřejného zdraví, veřejné bezpečnosti nebo v případě prokazatelné bezprostřední hrozby vzniku závažné škody na majetku:

- a) neplatí časové omezení podle čl. IV. opatření,
- b) lze výjimku uplatňovat i na stavbách, které nejsou vymezeny v čl. III. opatření,
- c) lze zásahy mimo období podle čl. IV. opatření provádět jen za účasti kvalifikované osoby (biologického dozoru),
- d) lze zásahy uplatňovat i na úsecích vodních toků v přirozeném korytě (včetně neupraveného koryta vodního toku v intravilánu obcí a měst).

Za bezprostřední ohrožení a bezprostřední hrozbu se pro účely tohoto opatření považuje situace podle § 64 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (dále „vodní zákon“) ve znění pozdějších předpisů, a situace, kdy nastanou mimořádné okolnosti, dotýkající se bezpečnosti vodního díla, zjištěné při technicko - bezpečnostním dohledu podle § 61 a § 62 vodního zákona. Za bezprostřední hrozbu se pro účely tohoto opatření považuje taková, jejíž následky by zjevně nastaly dříve než za 10 dnů.

VI.

1. Výjimku lze uplatňovat za těchto podmínek:

- a) provedení zásahů podle čl. I. opatření oznámí oprávněná osoba krajskému úřadu s předstihem nejméně 15 dní před plánovaným zásahem, a to písemně poštou nebo elektronicky (e-mailem na adresu posta@olkraj.cz).
- b) provedení zásahů podle čl. V. opatření oznámí oprávněná osoba krajskému úřadu písemně poštou nebo elektronicky (e-mailem na adresu posta@olkraj.cz) nejpozději do 15 dní od jejich provedení.

2. Oznámení musí obsahovat:

- a) datum zásahu,
- b) lokalizaci zásahu (říční km, parcelní č., katastrální území, zákres do mapy),
- c) důvod zásahu,
- d) počet záměrem dotčených jedinců bobra,
- e) popis předpokládaných nebo provedených opatření,
- f) fotodokumentaci místa před provedením zásahu i po jeho provedení.

3. Oprávněná osoba, která provedla v daném roce zásah podle čl. I. odst. 1 písm. a) i b) tohoto opatření, zašle do 31. prosince daného roku krajskému úřadu písemnou zprávu (v tištěné podobě poštou nebo elektronické podobě e-mailem na adresu posta@olkraj.cz), která bude obsahovat:

- a) údaje o celkovém počtu zásahů provedených podle čl. I. a čl. V. opatření,
- b) lokalizaci každého jednotlivého zásahu (ř.km, parc. č., katastrální území, zákres do mapy),
- c) termín realizace každého zásahu,
- d) zdůvodnění jednotlivých zásahů,
- e) popis skutečně provedených opatření u každého zásahu,
- f) vyhodnocení provedených opatření.

4. Oprávněná osoba krajskému úřadu prokazatelně doloží, že záměr na zprůtočňování bobřích hrází, na odstranění hrází nebo na likvidaci bobřích sídel bude realizován pouze v upraveném vodním toku, případně v části upraveného vodního toku dle zákona o vodách (s výjimkou situací uvedených v čl. V. opatření).

5. Při zásahu do bobřích sídel nebo při jejich likvidaci, bude přítomen odborný biologický dozor s odpovídající kvalifikací (dále jen "biologický dozor"), tj. kvalifikovaná (odborně způsobilá) osoba mající vysokoškolské vzdělání biologického směru, nebo osoba s autorizací k provádění hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny podle ustanovení § 67 ZOPK nebo dle § 45j ZOPK, odborníci působící na přírodovědeckých fakultách, zástupci specializovaných firem nebo spolků, případně může odbornou pomoc zprostředkovat Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky.

VII.

U zásahů povolených dosud platným rozhodnutím krajského úřadu o povolení výjimky ze zákazů (§ 56 ZOPK), které bylo vydáno před účinností tohoto opatření, začínají podmínky stanovené tímto opatřením platit prvním dnem po skončení platnosti příslušného rozhodnutí o povolení výjimky.

VIII.

Výjimka povolená tímto opatřením platí po dobu 10 let ode dne nabytí účinnosti tohoto opatření.

Odůvodnění

Krajský úřad, jako orgán ochrany přírody příslušný k vydání opatření obecné povahy, přistoupil na základě dosavadní praxe spojené s projednáváním žádostí správců vodních toků a vlastníků a provozovatelů vodních děl, k vydání tohoto opatření k povolení výjimky ze zákazů u zvláště chráněného živočicha bobra evropského (*Castor fiber*). S trvalým výskytem bobra evropského dochází k situacím, kdy může dojít ke vzniku značných škod na majetku nebo ohrožení veřejného zdraví a bezpečnosti, přičemž individuální povolování výjimek ze zákazů neumožňuje zasahovat dostatečně operativně podle aktuální situace.

S cílem umožnit operativní zásahy v případě hájení veřejných zájmů a snížit administrativní zátěž žadatelů využil krajský úřad pravomoci povolit opatřením, vůči blíže neurčenému okruhu osob, výjimku ze zákazu škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje bobra evropského. Subjekty, které jsou oprávněny k provádění činností, povolených touto výjimkou, jsou správci vodních toků a vlastníci či správci vodních děl nebo staveb, kde dochází k prokazatelným kolizím s činností bobra evropského.

Bobr evropský

Bobr evropský je původním druhem středoevropské fauny. Do 17. století byl na našem území relativně hojným druhem, který se vyskytoval prakticky plošně. Původní populace bobra evropského byla na území našeho státu vyhubena v první polovině 18. století. Na přelomu 18. a 19. století byly prováděny pokusy s farmovými chovy bobra i jeho vypouštěním do volné přírody, především v oblasti Třebońska. Problémy, které způsoboval, a absence ochrany druhu, vedly koncem 19. století k opětovnému vyhubení druhu. Vedle přímého pronásledování klesaly stavy druhu též v důsledku zásahů do stanovišť, zejména přeměnou lužních lesů a mokřadů na zemědělskou půdu. Na území České republiky se tento živočich začal samovolně šířit teprve od 70. let 20. století z okolních zemí a rovněž za přispění umělého vysazování [v Olomouckém kraji v Chráněné krajinné oblasti (dále jen „CHKO“) Litovelské Pomoraví v 90. letech 20. stol.]. Šíření druhu je dáno několika faktory: nízkými stanovištními a potravními nároky, které jsou v zemědělsky obhospodařované krajině dobře uspokojovány, absencí konkurentů a predátorů, vysokou ostražitostí, vysokým reprodukčním potenciálem a silnou teritorialitou.

V České republice byl schválen k ochraně bobra evropského „Program péče o bobra evropského v České republice“ [Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky (dále jen „AOPK ČR“) a Ministerstvo životního prostředí, 2013 – tento materiál byl použit jako zdroj údajů pro popis kolizních situací, vyvolaných činnostmi bobra evropského]. Cílem je zabezpečit trvale udržitelnou populaci bobra evropského a stabilizovat jeho populace tak, aby vlivy související s jeho přítomností významně neohrožovaly hospodářské využití krajiny. Z hlediska územního je ochrana bobra evropského diferencována pomocí zonace. Část území Olomouckého kraje spadá do zóny A (CHKO Litovelské Pomoraví, část území evropsky významné lokality Morava - Chropyňský luh v Olomouckém kraji a část evropsky významné lokality Litovelské Pomoraví mimo CHKO Litovelské Pomoraví). Většina území kraje je v zóně ochrany B, ve které se počítá s konfliktními situacemi mezi potřebami bobrů a údržbou a rozvojem krajiny, které se mají řešit s cílem omezit významné škody a zároveň umožnit migraci a výskyt bobra na vhodných lokalitách, kde škody většího rozsahu nehrozí. Na základě známého výskytu bobrů a matematického modelování stanovila Česká zemědělská univerzita v Praze přibližný počet bobrů na území České republiky k 1. 7. 2020, přičemž konkrétně pro Olomoucký kraj se jednalo v době uvedení výsledků o množství 1840 ks jedinců tohoto druhu.

Právní rámec ochrany bobra evropského

V České republice má bobr evropský od r. 1992 status zvláště chráněného druhu živočicha. V současné době se řadí do kategorie silně ohrožených druhů (§ 48 odst. 2 písm. b) ZOPK). Seznam zvláště chráněných živočichů je uveden v příloze č. III vyhlášky č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

Bobr evropský je celoevropsky chráněným druhem podle Směrnice Rady Evropy 92/43/EHS, uvedený v Příloze II a Příloze IV.

Podle § 50 odst. 1 a 2 ZOPK jsou zvláště chránění živočichové chráněni ve všech svých vývojových stádiích. Chráněna jsou jimi užívaná přirozená i umělá sídla a jejich biotop. Je zakázáno škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů, zejména je chytat, chovat v zajetí, rušit, zraňovat nebo usmrcovat. Není dovoleno sbírat, ničit, poškozovat či přemísťovat jejich vývojová stadia nebo jimi užívaná sídla. Je též zakázáno je držet, chovat, dopravovat, prodávat, vyměňovat, nabízet za účelem prodeje nebo výměny.

Podle ustanovení § 56 ZOPK může orgán ochrany přírody povolit výjimku ze zákazů uvedených v § 50 odst. 2 ZOPK v případech, kdy jiný veřejný zájem převažuje nad zájmem ochrany přírody nebo v zájmu ochrany přírody. U zvláště chráněných druhů, které jsou předmětem ochrany podle práva Evropských společenství, lze výjimku povolit jen tehdy, pokud je dán některý z důvodů uvedených v § 56 odst. 2 ZOPK, neexistuje-li jiné uspokojivé řešení a povolovaná činnost neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska ochrany. Výjimky ze zákazů podle § 56 ZOPK jsou obecně povolovány na základě žádosti (řízení není vedeno z moci úřední).

Veřejný zájem – převaha nad zájmem ochrany přírody

Bobr evropský jako součást ekosystémů vázaných na vodu svými aktivitami výrazně přeměňuje prostředí vodních toků, přilehlých niv a vodních ploch. Své základní životní potřeby zajišťuje stavbami sídel (obydlí), zejména hrabáním nor, dále kácením dřevin a stavbou hrází na vodních tocích. Z biologického hlediska mají tyto aktivity pozitivní efekt, neboť narůstá diverzita biotických a krajinných složek, avšak v krajině, která je člověkem pozměněná a intenzivně obhospodařovaná, vznikají konfliktní situace.

Sídla bobrů (obydlí) mají východ ukrytý pod hladinou, hlavní komora je v suché části břehu nad hladinou podzemní vody. Nory jsou zakládány tam, kde je vysoký hlinitopísčité břeh u vodních toků. V plochých nivách, kde není možné zajistit suchou část doupěte, budují bobři nadzemní obydlí nad úrovní terénu z větví a bahna – hrady (nadzemní sídlo) a polohrady (přechod mezi podzemním a nadzemním sídlem). V místech, kde výrazně kolísá hladina vody v okolí sídla, budují systém náhradních východů a nor. V suchých fázích roku jsou někdy východy z nor patrné nad hladinou vody, avšak je to jen nouzové řešení. Od jara do podzimu rodina bobrů využívá větší množství sídel (obydlí), na zimu se celá skupina shromáždí do jednoho nebo několika málo sídel.

S hrabáním nor dochází k rozrušování celistvosti a pevnosti břehů vodních toků. Hrabáním nor jsou narušovány hráze rybníků, vodních nádrží a protipovodňových hrází, které ztrácejí stabilitu. Technicky upravené ohrázené toky nejsou pro bobry příliš atraktivní, avšak pokud zde k hrabání nor dojde, je takový stav velmi nebezpečný. Za normálních vodních stavů jsou nory budovány v březích toku a nezasahují do protipovodňových hrází. Rizikem jsou zvýšené povodňové stavy, kdy se hladina vodního toku na čas zvýší, a bobři si musí vyhrabat novou úroveň nor, které již mohou zasahovat do hrází, a ohrožují tak propustnost a bezpečnost hrází. Přestože jde o krátkodobý vliv, kdy se jedinci po odeznění povodně vrátí zpět na úroveň břehu, funkčně jde o značnou škodu na hrázi, která se může negativně projevit v následném období při zvýšeném průtoku. Problémem, který souvisí

s budováním nor, je také propadání svrchních partií ochranných hrází či podhrabaných cest. Několikanásobná perforace břehů vodních toků a ochranných hrází narušuje jejich stabilitu a může vést i k protržení.

Jednoznačně největší dopad na okolní prostředí má budování bobřích hrází na vodních tocích. Cílem stavby hrází je zajištění bezpečného pohybu v obývaném území. Především jde o to, zajistit u vchodu do obydlí takovou úroveň hladiny, aby ani při nejnižších stavech vody nebyl vchod odkrytý, a dále docílit zatopení části teritoria, což zlepší dostupnost potravních zdrojů a umožní snazší manipulaci při přibližování potravy k obytným norám. Hráze se proto nevyskytují jen v místech, kde má bobří rodina obydlí, ale mohou být i v částech teritoria s vhodným potravním zdrojem.

Přehrazením vodního toku bobří hrází dochází ke změně koryta vodního toku i ke změně odtokových poměrů. Situace vyžaduje pozornost při povodňových událostech, kdy by bobří hráz mohla být překážkou odtoku vody. Směrem po proudu je pod bobřími hrady a hrázemi uvolňováno větší množství splaveného materiálu, které se může lokálně hromadit v nižších tratích toku. V důsledku většího množství zachyceného materiálu vznikají bariéry v proudu, hrozit může i lokální vybřežení. U vodních děl má prioritu jejich funkce, pro kterou byla tato díla zřízena. Správci vodních toků mají podle dle § 47 odst. 2 písm. c) vodního zákona povinnost udržovat vodní díla v toku, případně další stavby, v řádném stavu, nezbytném k zajištění funkcí vodního toku. Vlastník vodního díla má obecně (dle § 59 vodního zákona) povinnost udržovat vodní dílo v řádném stavu tak, aby nedocházelo k ohrožování bezpečnosti osob, majetku a jiných chráněných zájmů. Právě v případě vodních děl může nejčastěji docházet k rozporu mezi požadavky na zajištění jejich bezpečnosti a funkce a následky aktivit bobra (narušení hrází norováním, poškození či zahrazení výpustných aj. objektů apod.). Případy protržení hrází rybníka či vodní nádrže mohou mít fatální následky.

V souvislosti se správou toků je spojováno riziko vzniku překážek, které brání plynulému odtoku vody. Dřeviny slouží v podzimním a zejména v zimním období jako jediný zdroj potravy bobra. Kmeny pokácené bobry často leží na březích toků, nebo přímo v řečišti a nanášením dalšího materiálu se vytvářejí bariéry. Splavené zbytky potravní činnosti bobrů mohou působit problémy zejména při povodňových stavech, neboť tak vznikají bariéry v nižších částech toku, zejména u mostních konstrukcí a propustků, které se splaveným materiálem ucpávají.

Stavbou hrází může být narušena stabilita staveb dopravní infrastruktury, neboť dochází k podmáčení až přelévání těles dopravních koridorů (bobři využívají k přehrazení často zúžená místa vodních toků, jako jsou propustky a mosty) a dochází k zatopení objektů infrastruktury. Nová proudnice nebo zátopa může rovněž ohrozit i objekty, které zatopení nesnesou, např. vrty na čerpání pitné vody, výpusti čistíren odpadních vod a výusti kanalizací, rybí sádky, hrázová tělesa rybníků a nádrží atd. Výrazné a dlouhodobé zamokření v okolí toků snižuje i produkční funkci zemědělských a lesních ploch a ztěžuje, až znemožňuje dostupnost těchto ploch pro hospodaření.

Při porovnání ohrožení jiných veřejných zájmů – ochrany majetku, kde hrozí riziko vzniku značných škod, a ochrany zdraví a bezpečnosti obyvatelstva při zvýšených průtocích a v mimořádných situacích – ve vztahu k ochraně přirozeného vývoje bobra evropského, vyhodnotil orgán ochrany přírody uvedené veřejné zájmy jako převažující nad zájmem ochrany přírody. Byl veden především snahou o prevenci.

Konkrétní povolené zásahy vůči bobřím hrázím, případně sídlům, které jsou lokálního charakteru, nejsou směřovány přímo vůči jedincům bobra evropského. Nepředpokládá se úmyslný přímý kontakt s jedinci. Lokální zásahy mohou postihnout jen malou část bobří populace. Většina zásahů bude prováděna v období, kdy se rodiny již budou schopny přesunovat, čímž je snížen dopad na živočichy. Vynucené přemístění bobřích rodin z problematické lokality znamená, že se rodina usadí na jiném úseku toku. Zánik populace nehrozí.

Důvody pro povolení výjimky

Veřejné zájmy, v jejichž prospěch je výjimka povolena, zahrnují činnosti směřující k prevenci závažných škod, zejména na úrodě, lesích, vodách a ostatních typech majetku a dále v zájmu ochrany veřejného zdraví nebo veřejné bezpečnosti tak, jak je zákonem stanoveno (§ 56 odst. 2 písm. b) a § 56 odst. 2 písm. c) ZOPK).

Povolené činnosti a období, kdy je umožněno provádění zásahů

Oprávněnými osobami, které mohou provádět povolené činnosti, jsou správci či vlastníci, kteří mají práva a povinnosti spravovat, udržovat a opravovat vodní toky a vodní díla či jiné stavby a zajišťovat jejich funkci. Z vodních děl jsou zde zvláště uvedeny rybníky, vodní nádrže a ochranné hráze, na nichž dochází ke střetům s činnostmi bobra nejčastěji.

Tato výjimka umožňuje oprávněným osobám vykonávat povolené činnosti za stanovených podmínek.

Za hráz postavenou bobrem se považuje pevná příčná, popř. i podélná překážka v toku, která je vybudována v korytě toků z kmenů a větví utěsněných drny, hlínou a bahnem. Může obsahovat i antropogenní materiály (PVC folie apod.). Jednotlivé kmeny stromů, ať již samovolně vyvrácené nebo pokácené bobrem, které leží v toku nebo jsou padlé příčně, případně se zachycenými naplaveninami, se za hráz postavenou bobrem nepovažují. Lze je odstraňovat průběžně. Dřeviny pokácené bobrem (na kmeni je patrný typický okus), zasahují-li do průtočného profilu, lze odstraňovat, avšak v tomto případě je vhodné ponechat části koncových větví na místě jako zdroj potravy bobra (sníží se tím tendence ke kácení dalších dřevin bobrem).

Obnovu průtočnosti a snížení hladiny vzdutí bobřích hrází lze provést nejprve zprůtočněním hráze odebráním části materiálu. Zprůtočňováním bobřích hrází se rozumí mechanické narušení celistvosti tělesa bobří hráze buď odstraněním části materiálu hráze, nebo perforací hráze vložением technického prvku (drenáž hráze pomocí perforované trubky s otvory zajištěnými proti ucpání nebo trubka s ochranným košem). Zprůtočnění hráze drenáží bobří nedokážou eliminovat a podle poznatků z praxe má takové opatření ten účinek, že se hladina vody ustálí v úrovni, která může omezit negativní vliv vzdutí toku hrází nebo se sníží hladina, čímž dojde ke zmírnění zatopení a zamokření přilehlých pozemků. Bobři buď tuto úroveň hladiny akceptují a na lokalitě zůstanou, nebo danou lokalitu opustí. Až v případě, že se zprůtočnění bobří hráze ukáže jako nedostatečné, lze provést úplné odstranění bobří hráze. Rozebírání bobří hráze spočívá ve vyhrnutí (odstranění) veškerého materiálu z vodního toku. Rozebírá-li se materiál hráze, musí se zásah provádět opakovaně v krátkých časových intervalech, neboť bobra toto opatření neakceptuje a často hráz na původním místě vybuduje znovu, často i ve větším rozsahu.

Období pro uplatňování těchto typů zásahů je stanoveno na dobu od 1. března do 31. října kalendářního roku. Krajský úřad přitom vychází z úvahy (podpořené odborným názorem AOPK ČR), že zprůtočňování nebo odstraňování hrází nepředstavuje ve vegetačním období na rozdíl od likvidace sídel významné ohrožení rodin s malými mláďaty, aby bylo nutno je omezovat i v jarním a letním období. Zásahy do bobřích hrází jsou vyloučeny pouze v období přípravy na zimu a zimování bobrů. Zde pak platí, že v případě bezprostředního ohrožení veřejného zdraví, veřejné bezpečnosti, jiného veřejného zájmu či bezprostřední hrozby vzniku závažné škody na majetku lze zásah provést mimo vymezené období. V havarijních situacích mohou oprávněné osoby provést zásahy k odvrácení bezprostředního nebezpečí i mimo vymezenou dobu v čl. IV. písm. a). Tyto případy by měly být prováděny výjimečně. Pokud správci a vlastníci řádně vykonávají povinnosti (např. provádějí pravidelné kontroly v terénu v místech ohrožených aktivitou bobrů), využijí možnosti provést zásah ve vymezené době. Při provádění urgentních zásahů podle čl. V., v době, kdy by mohli být přímo dotčeni jedinci bobra evropského, zejména kdy by mohla být v norách přítomná mláďata, považuje orgán ochrany přírody za nutné, aby zásah proběhl ve spolupráci s odborně kvalifikovanou osobou, která by pro oprávněnou osobu prováděla biologický dozor. Odborná pomoc je potřebná z toho důvodu, aby postup vůči živočichům byl co nejšetrnější, neboť by zásah mohl být prováděn v citlivém období přezimování a zejména v době odchovu mláďat. Zároveň je zajištění biologického dozoru v zájmu oprávněných osob, neboť při šetrném postupu nedojde k poškození živočichů.

Druhým typem povolovaného zásahu je likvidace bobřích sídel, kterými se rozumí nejen nory, ale i hrady a polohrady. Sídelní nora je složitý systém chodeb s centrální komorou vyhloubený v břehu nebo hrázi, kromě ní budují bobři také větší množství krátkých úkrytových nor. Pro účely tohoto opatření se mezi uvedenými typy nor nečiní rozdíl. Je-li břeh nad norou příliš nízký a její strop se propadne, vytváří bobr polohrad, tj. náhradní střechu nory z větví a bláta viditelnou na povrchu. Bobří hrady, budované z větví, bláta a kamení ode dna ve vodě na podmáčených lokalitách, kde bobr nemá možnost vyhrabat nory, jsou poměrně vzácné a na rozdíl od nor nebo s nimi spojených polohradů zpravidla samy o sobě ohrožení výše uvedených zájmů nepředstavují. Mohou však nastat situace, kdy tomu tak může být nebo kdy je jejich zničení nevyhnutelné při likvidaci jiné bobří stavby, výjimka se proto vztahuje i na odstraňování či poškozování těchto sídel. Z důvodu ochrany druhu i z důvodů etických bylo přitom stanoveno období, kdy lze zásah provést tak, aby nebyla postižena rodina s malými mláďaty. Toto období bylo stanoveno v jarním období od 1. března do 31. března a v letním a podzimním období od 15. července do 31. října. Pouze v případě bezprostředního ohrožení veřejného zdraví, veřejné bezpečnosti, jiného veřejného zájmu či bezprostřední hrozby vzniku závažné škody na majetku lze zásah provést ihned. Za takový případ lze považovat porušení hráze vodní nádrže, kde bezprostředně hrozí její protržení, porušení ochranné hráze vodního toku v případě hrozící povodně apod.

V případě zásahu do bobřích sídel nebo jejich likvidaci, bude přítomen biologický dozor, kterým mohou být k tomu kvalifikované osoby dle čl. VI. odst. 5., které s opatřeními tohoto typu mají zkušenosti. Rozumějí se tím například osoby mající vysokoškolské vzdělání biologického směru, osoby s autorizací k provádění hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny podle ustanovení § 67 ZOPK nebo dle § 45j ZOPK, odborníci působící na přírodovědeckých fakultách vysokých škol, zástupci specializovaných firem nebo

spolků věnujících se ochraně přírody, případně může odbornou pomoc zprostředkovat AOPK ČR.

Výjimka je povolena především na vodních tocích, které jsou upravené. Orgán ochrany přírody zohlednil zvýšenou ochranu přirozených koryt vodních toků, která je nástrojem ochrany vodních a na vodu vázaných ekosystémů v souladu s účelem vodního zákona. Zásahy do vodních toků v přirozených korytech musejí být minimalizovány (§ 47 odst. 5 vodního zákona) a prováděny pouze v nezbytných případech (s výjimkou situací uvedených v čl. V. opatření). I když činností bobra evropského nedochází přímo ke škodám na přirozeném korytě vodního toku, jsou reálné situace, kdy dochází k ohrožení staveb či infrastruktury, které se nacházejí v dosahu přirozeného koryta vodního toku, a může samozřejmě dojít k ohrožení okolních či níže položených sídel. Proto vzal orgán ochrany přírody v úvahu nutnost provádět zásahy na těchto tocích nebo jejich dílčích úsecích, v případech bezprostředního ohrožení podle čl. V tohoto opatření.

Rozsah škod se odvíjí od typu vodního toku, především jeho spádu, na němž závisí délka vzdutí vody, konfiguraci terénu, způsobu využití dotčených pozemků či nemovitostí a také na tom, zda se jedná o tok ohrázený. Ze současné praxe vyplývá, že k omezení (někdy i znemožnění) zemědělského či lesnického hospodaření dochází tedy kvůli vybřežení toku či zvýšení hladiny podzemní vody v sousedství přehrazeného toku. Pokud je vzniklá škoda svým rozsahem závažná, lze bobří hráz v souladu s podmínkami tohoto opatření odstranit. Dále jsou známy případy, kdy vzdutí způsobené bobří hrází dosahuje až do zastavěné části obce, kde může ohrozit i stavby, technická zařízení či prvky infrastruktury a jejich funkčnost. Toto riziko se týká zejména čistíren odpadních vod nebo veřejné kanalizace, kde nadržení vody v místě vyústění může zásadně ovlivnit funkci těchto zařízení. Zvýšení vodní hladiny v tocích mimo přirozené koryto či v umělých kanálech může dále ztížit nebo znemožnit jejich pravidelnou údržbu, která je důležitá pro zachování jejich průtočnosti. Pokud by v důsledku těchto okolností bylo ohroženo veřejné zdraví, veřejná bezpečnost nebo by mohla vzniknout závažná majetková škoda, může oprávněná osoba v souladu s podmínkami tohoto opatření přistoupit ke zmíněné drenáži bobřích hrází. Pokud se drénování ukáže jako nedostačující opatření, následně je možné přistoupit k odstraňování bobřích hrází.

K posouzení, kdy hrozí reálné bezprostřední nebezpečí, použil orgán ochrany přírody definici a úpravu postupu při povodni podle § 64 vodního zákona a dále situace, které mohou nastat v souvislosti s bezpečností vodních děl na základě provedeného technicko-bezpečnostního dohledu ve spojitosti s platnými technickými normami.

Územní vymezení

Výjimka je povolována v Olomouckém kraji mimo území Chráněné krajinné oblasti Litovelské Pomoraví a Chráněné krajinné oblasti Jeseníky (zde je příslušným orgánem ochrany přírody AOPK ČR) a mimo Vojenský újezd Libavá (zde je příslušným orgánem ochrany přírody újezdní úřad vojenského újezdu). Dále jsou z území, ve kterém je výjimka povolována, vyňata zvláště chráněná území národní kategorie (národní přírodní památka, národní přírodní rezervace) a jejich ochranná pásma, kde je příslušným orgánem ochrany přírody AOPK ČR.

Rovněž nejsou tímto opatřením povolovány zásahy ve zvláště chráněných územích a jejich ochranných pásmech (přírodní rezervace a přírodní památky), kde je

příslušným orgánem ochrany přírody krajský úřad. Je to z důvodu zvýšené ochrany biotopů a společenstev v těchto územích podle části třetí zákona o ochraně přírody a krajiny.

V evropsky významných lokalitách (EVL) Morava - Chropýňský luh (část v území Olomouckého kraje) a Litovelské Pomoraví (severní část evropsky významné lokality mimo CHKO Litovelské Pomoraví), v nichž je bobr evropský předmětem ochrany, je povinnost udržet výskyt bobra evropského v příznivém stavu z hlediska ochrany. Zásahy ve zvláště chráněných územích a uvedených EVL budou na základě žádostí povolovány v samostatných řízeních. Případné konfliktní situace budou posuzovány s ohledem na specifické podmínky dané lokality.

Neexistence jiného uspokojivého řešení a udržení populace bobra evropského v příznivém stavu

Pokud činnost bobra vyvolává změnu parametrů upravených vodních toků a jiných vodních děl, lze uspokojivého výsledku dosáhnout pouze technickým opatřením, které obnoví původní stav. Na vodních tocích v přirozeném korytě, případně na revitalizovaných korytech (§ 44 odst. 2 vodního zákona), může být činnost bobra tolerována. Riziko vzniku havarijních situací a poškození vodních děl mohou oprávněné osoby snížit pravidelnými kontrolami a včasnými zásahy. U zprůtočňování hrází je pro bobra evropského šetrnější provést jej formou drenáže hráze. Tímto postupem se však zcela neeliminuje vzduť na původní úroveň hladiny a není tím zajištěna plynulá průtočnost koryta při zvýšených průtocích. Proto je nelze využít ve většině případů. Při odstranění hráze mechanickým odebráním materiálu nelze však počítat, že bude efektivní jednorázový zásah. Zásahy je zpravidla nutné opakovat, neboť bobři hráz velmi důsledně a v krátkém čase dostavují.

V případech kácení dřevin bobrem lze doporučit ponechání alespoň části koncových větví dřevin na místě jako zdroj potravy, neboť ta je účelem kácení. Takto může být do určité míry sníženo množství kácených dřevin.

Činnosti, které jsou předmětem této výjimky, byly povoleny na základě zkušeností se situacemi v terénu, tak aby se dosáhlo potřebné efektivity zásahu. Pokud by v některých případech bylo nutno použít invazivní zásahy přímo proti jedincům bobra evropského, jako je odchyt a přenos jedinců, nebo dokonce jejich usmrcení, bude nutno řešit danou situaci individuálním povolením výjimky ze zákazů v samostatném správním řízení na základě žádosti.

V současné době má bobr evropský na území ČR několik stálých větších populací, dále se dynamicky šíří a osídluje souvislé úseky toků (nejsilnější osídlení je v povodí řeky Moravy, a to včetně přítoků). Ohrožení existence druhu nehrozí. V Evropě je druh početně na neustálém vzestupu. Velikost populace v ČR je odhadována na 15 000 jedinců (početnost stanovená na základě známého výskytu bobrů a matematického modelování ČZU v Praze k 1. 7. 2020). Dopad povolených činností na populaci zvláště chráněného druhu živočicha byl proto vyhodnocen jako únosný. Zásahy se povolují v období, kdy nemají výrazně negativní vliv na přirozený vývoj jedinců (povolené zásahy je možno provádět mimo období odchovu mláďat a přezimování). Výsledkem odstraňování a zprůtočňování hrází je vynucené přemístění bobrů na jinou lokalitu, která může být jak méně, tak i více konfliktní.

Orgán ochrany přírody stanovil podmínku oznámení zásahu nejpozději 15 dní předem, a to z důvodu informovanosti orgánu ochrany přírody, zejména ve vztahu k třetím osobám, příp. k provedení kontroly na místě. V případě provedení zásahu

dle čl. V. je stanovena podmínka jejich oznámení do 15 dní po provedení. Oprávněné osoby, které provedou zásah, mají zpracovat písemnou zprávu o tom, jaká opatření skutečně provedly a rovněž mají vyhodnotit výsledky, zda provedené zásahy splnily svůj účel a tuto zprávu předat orgánu ochrany přírody do konce kalendářního roku, ve kterém byly zásahy provedeny. Podmínka o zdokumentování provedených zásahů v daném roce a předávání zpráv o realizaci zásahů je stanovena z kontrolních důvodů a z důvodu informační povinnosti k uplatňování výjimek, která je zákonem o ochraně přírody a krajiny stanovena (§ 56 odst. 6 ZOPK).

Časové a věcné omezení výjimky

Krajský úřad bude na základě údajů o uskutečněných zásazích účinnost opatření vyhodnocovat. Doba platnosti opatření byla zvolena tak, aby byly získány poznatky o rozsahu a efektivitě uplatňování výjimky, popřípadě zda je třeba přistoupit k úpravě obsahu vydaného povolení výjimky.

Oprávněné osoby, kterým byly do doby účinnosti tohoto opatření povoleny výjimky ze zákazů u bobra evropského pravomocným rozhodnutím orgánu ochrany přírody, postupují podle vydaných rozhodnutí po dobu jejich platnosti. Poté budou oprávněné osoby postupovat podle výjimky stanovené tímto opatřením. Tato úprava respektuje dosavadní individuální správní akty tak, aby nebylo zasahováno do práv, které oprávněné osoby již nabyly platným pravomocným rozhodnutím.

K výkonu činností, které nejsou touto výjimkou povoleny, nebo pro žadatele mimo okruh zde uvedených oprávněných osob, budou na základě jejich žádostí vydávána samostatná rozhodnutí podle § 56 ZOPK.

Podle § 45 odst. g) ZOPK lze výjimku ze zákazu týkající se evropsky významné lokality udělit pouze v případě, že bude vyloučeno závažné nebo nevratné poškození přírodních stanovišť a biotopů druhů, k jejichž ochraně je evropsky významná lokalita určena, ani nedojde k soustavnému nebo dlouhodobému vyrušování druhů, k jejichž ochraně jsou tato území určena, pokud by takové vyrušování mohlo být významné z hlediska účelu zákona.

Výjimka povolená tímto opatřením platí pouze pro bobra evropského. Zákazy pro jiné zvláště chráněné druhy podle § 50 ZOPK nejsou dotčeny.

Námítky a připomínky, uplatněné k návrhu opatření obecné povahy

Námítky podle § 171 odst. 5 správního řádu nebyly k návrhu opatření obecné povahy uplatněny, k návrhu opatření však byly podány dle § 172 odst. 4 správního řádu písemné připomínky AOPK ČR doručené dne 11. 3. 2026; Moravského ornitologického spolku – středomoravské pobočky ČSO doručené dne 16. 3. 2026; Českého svazu ochránců přírody Šumperk doručené 16. 3. 2026 a připomínky Povodí Moravy doručené dne 13. 4. 2026. Orgán ochrany přírody se připomínkami zabýval v souladu s § 172 odst. 4 správního řádu jako podkladem pro opatření obecné povahy a vypořádává je takto:

1) Připomínky AOPK ČR (citace)

- „Z návrhu opatření obecné povahy vyplývá, že odstraňování bobřích hrází je umožněno v zájmu prevence závažných škod na majetku, v zájmu ochrany veřejného zdraví a veřejné bezpečnosti, a to v případech, kdy bobří hráze ohrožují stabilitu, bezpečnost nebo provozuschopnost vodních děl či staveb infrastruktury,

znemožňují plynulý odtok vody při povodni, mohou zvýšením hladiny vodního toku významně omezit hospodářské využití okolních pozemků tak, že je nelze využívat v souladu s druhem pozemku a způsobem jeho využití.

Takto formulovaná plošná výjimka má přímý dopad na aplikaci § 58 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., v platném znění. Tento institut umožňuje kompenzovat ztížení zemědělského či lesního hospodaření, které vzniklo v důsledku zákonné ochrany zvláště chráněného druhu, v tomto případě bobra evropského a jeho hrází. V případě, kdy je zásah do bobří hráze obecně umožněn opatřením obecné povahy, nelze vzniklé omezení hospodaření považovat za důsledek zvláštní druhové ochrany, neboť zásah je právně přípustný. V důsledku toho nárok na náhradu újmy nevzniká. Domníváme se, že tento systémový dopad je vhodné při formulaci opatření zohlednit (viz bod 3).“

- „Za problematické považujeme plošné umožnění likvidace bobřích sídel (nor, polohradů a hradů).

Takto obecně formulované oprávnění není vždy jednoznačně vázáno na existenci konkrétní škody či bezprostředního ohrožení veřejného zájmu. V praxi může docházet k situacím, kdy je sídlo odstraněno preventivně, bezdůvodně nebo z důvodu obecné nevůle vůči výskytu bobrů, nikoli z důvodu skutečné kolize s infrastrukturou nebo vodním dílem. Je přitom zřejmé, že např. bobří sídla na březích toků sama o sobě nepředstavují ohrožení a jejich existence je přirozenou součástí říční krajiny.“

Vypořádání připomínek

- Návrh opatření obecné povahy upravuje podmínky, za nichž lze zasahovat do bobřích hrází i sídel z důvodů ochrany veřejného zájmu, zejména za účelem prevence závažných škod na majetku a zajištění ochrany veřejného zdraví a bezpečnosti. Účelem tohoto opatření je vymezit postup v konkrétně definovaných situacích (uvedených v čl. I. a V.); jeho předmětem však není a ani nemůže být řešení souvisejících majetkoprávních vztahů ani posuzování případných nároků na náhradu újmy.

Namítané dopady ve vztahu k aplikaci § 58 odst. 2 ZOPK, představují otázku následných právních vztahů a případných kompenzačních nároků. Tyto otázky však přesahují rámec i účel opatření obecné povahy a nemohou být jeho prostřednictvím řešeny. Posouzení existence, rozsahu a důvodnosti případných nároků na náhradu újmy je vždy závislé na individuálních okolnostech konkrétního případu a přísluší k projednání v odpovídajících řízeních podle zvláštních právních předpisů.

Opatření obecné povahy nelze koncipovat jako nástroj, který by současně upravoval, předjímal nebo jinak determinoval vznik, existenci či rozsah majetkoprávních nároků, včetně případných nároků dle § 58 odst. 2 ZOPK.

Uvedené závěry se obdobně vztahují i na další tvrzené důsledky uvedené v připomínce, které představují možné nepřímé dopady. Na základě výše uvedeného nelze připomínce vyhovět.

- Návrh opatření nestanoví bezbřehé ani plošné oprávnění k likvidaci bobřích sídel, jak je v připomínce dovozováno. Konkrétní případy, kdy je možno výjimku použít jsou stanoveny čl. II. a III. opatření.

2) Připomínky Moravského ornitologického spolku – středomoravské pobočky ČSO (citace)

- „Navrhujeme, aby do podmínek opatření obecné povahy byla doplněna striktní proluka pro provádění zásahů v období od 1. dubna do 31. července příslušného roku.“
- „Požadujeme zpřesnění podmínky 4. návrhu tak, aby při odstraňování hrází a staveb bobra nedocházelo k plošnému odstraňování dřevin tvořících břehový porost nad rámec nezbytného minima pro přístup mechanizace.“
- „Navrhujeme, aby u zásahů většího rozsahu (např. odstraňování hrází na tocích v zóně B byla stanovena povinnost předchozího ornitologického průzkumu, pokud má k zásahu dojít v hnízdní sezóně.“

Vypořádání připomínek

- Návrh opatření obecné povahy upravuje specifickou oblast, a to podmínky pro zásahy do činnosti bobra evropského v situacích, kdy dochází ke kolizi s veřejnými zájmy, zejména ochranou majetku, bezpečnosti a odtokových poměrů. Jedná se o samostatnou problematiku, kterou opatření obecné povahy řeší v rozsahu stanoveném příslušným zákonným zmocněním.

Požadavky uplatněné v připomínkách směřují k úpravě dalších aspektů ochrany přírody a krajiny (ochrany jiných zvláště chráněných druhů živočichů, ochrany ptáků v době hnízdění, ochrany dřevin, významných krajinných prvků či krajinného rázu), které však nejsou předmětem tohoto opatření obecné povahy a nelze je v jeho rámci komplexně řešit.

V případě, že při konkrétním zásahu podle tohoto opatření dojde k dotčení dalších zájmů chráněných ZOPK, je nezbytné tyto zásahy posuzovat a řešit samostatně v odpovídajících řízeních a postupech podle citovaného zákona. Opatření obecné povahy nemůže a ani nemá nahrazovat individuální posuzování těchto skutečností ani stanovit podrobné podmínky pro všechny potenciální střety různých veřejných zájmů, které je třeba řešit vždy s ohledem na konkrétní okolnosti daného případu.

Na základě výše uvedeného nebyly připomínky shledány důvodnými a návrh opatření obecné povahy se v této části nemění.

3) Připomínky českého svazu ochránců přírody Šumperk (citace)

- „Dle zákona 114/1992 Sb. u druhů chráněných dle evropského práva je možné udělit výjimku, pokud neexistuje jiné uspokojivé řešení. Tedy k fyzické likvidaci hráze bobra lze dát povolení jen v případě, že nelze zajistit zachování průtočnosti hráze technickým opatřením. V případě řízení o výjimce je na straně úřadu, aby tuto věc zvážil a zdůvodnil v rozhodnutí o výjimce. Navržené opatření nechává volbu typu zásahu na oprávněné osobě. Opatření obecné povahy (OOP) musí jednoznačně definovat práva a povinnosti oprávněné osoby. Dle povahy oprávněné osoby není zřejmé, že je odborně schopna posoudit možnost provedení technického řešení na bobří hrázi místo její fyzické likvidace. OOP by mělo konkrétně specifikovat, kdy je oprávněna osoba povinna zvážit použití technického opatření a v oznámení provedení zásahu zdůvodnit případnou neproveditelnost technického opatření.“

- „Dle kapitoly III. návrhu OOP lze výjimku uplatňovat mimo jiné na „vodních tocích mimo úseky vodních toků v přirozeném korytě“. Dle dostupných informací má vodní tok v nepřirozeném korytě tyto charakteristiky: původní přírodní koryto bylo technicky změněno člověkem; odstranění meandrů, napřímení toku; tok s technickým zpevněním břehu, dna; uměle vytvořený profil toku.

Z povahy technického zásahu do toku se většinou jedná o menší toky v intenzivně využívané krajině. Vodní tok je ze zákona významným krajinným prvkem. Výše popsané úpravy snižují jeho ekologickou hodnotu. Často se jedná o zásahy, které by již dávno neměli v naší krajině existovat. Politika životního prostředí ČR má dlouhodobý cíl ve zvyšování retence vody v krajině. Technické úpravy toku bývají často v rozporu s tímto cílem. Pokud není možným vzdušným vodní hladiny v místě bobří hráze ohroženo lidské sídlo, výrobní závod či dopravní komunikace, je jediným důvodem zásahu na bobří hrázi ochrana využití okolních pozemků. Často se může např. jednat o intenzivní pěstování rostlin pro energetické účely, tedy činnost, která jistě strpí omezení v podobě existence bobří hráze. Současně činnost bobra v takto člověkem negativně pozměněné volné krajině, může být naopak pozitivní a přispívat bez vynaložení lidských prostředků ke zlepšování ekologických funkcí v krajině. V tomto konkrétním případě by měla mít oprávněná osoba možnost pouze provést technické opatření na bobří hrázi ke stabilizaci hladiny, nikoliv její odstranění. Pro odstranění bobří „stavby“ by měla oprávněná osoba i nadále žádat o výjimku. OOP by mělo pro jednoznačnost stanovit max. vzdálenost bobří stavby od některého z výše uvedených objektů lidské činnosti, kdy není nutné pro likvidaci bobří stavby žádat o výjimku cca 200 m.

- „V kap. VI. Návrhu OOP se uvádí „provedení zásahů podle čl. I. opatření oznámí oprávněná osoba krajskému úřadu s předstihem nejméně 10 dní před plánovaným zásahem, a to písemně poštou nebo elektronicky“. Orgán ochrany přírody by měl mít dostatečnou lhůtu na to, aby případně provedení zásahu omezil. Orgán ochrany přírody by měl informovat spolky s podanou žádostí o informování ve věci zahájení řízení dle §56 zákona 114/1992 Sb., že oprávněná osoba chce aplikovat právo získané z OOP. Spolky by také měly mít možnost sdělit orgánu ochrany přírody případné stanovisko či návrhy. Uvedenou lhůtu považujeme za krátkou, měla by být minimálně 15 dní.“
- „V odůvodnění návrhu OOP se uvádí „Před likvidací nory je třeba dostupnými prostředky co nejspolehlivěji zajistit, že v době zásahu nejsou živočichové přítomni. V tomto smyslu je vhodná a v případě urgentních zásahů i potřebná součinnost s osobou vykonávající biologický dozor.“ Specifikace „dostupnými prostředky co nejspolehlivěji zjistit“ je nepřezkoumatelná. V textu podmínek OOP by mělo být jednoznačně definováno: při jakékoliv činnosti oprávněné osoby na základě OOP nesmí dojít ke zranění či usmrcení jedince bobra evropského; v případě, že oprávněná osoba není schopna posoudit, zda při uvažované činnosti může dojít ke zranění či usmrcení bobra evropského, vždy požádá AOPK o posouzení možného výskytu druhu bobra evropského v předmětném biotopu nebo si požádá o povolení výjimky dle § 56 zákona 114/1992 Sb. Text OOP by měl také přesně specifikovat, kdo může provádět biologický dozor v této věci.“

Vypořádání připomínek

- Návrh opatření obecné povahy představuje zvláštní právní nástroj, jehož účelem

je stanovit obecné podmínky pro řešení typově se opakujících situací, aniž by bylo nutné v každém jednotlivém případě vést samostatné správní řízení o udělení výjimky. Tomu odpovídá i míra obecnosti jeho úpravy. Opatření obecné povahy proto nemůže a ani nemá nahrazovat detailní individuální posuzování všech okolností konkrétního případu v rozsahu, v jakém je činěno v rámci správního řízení. Požadavek, aby opatření obecné povahy konkrétně stanovovalo povinnost vždy přednostně zvažovat technická opatření a současně ukládalo povinnost jejich neproveditelnost odůvodňovat, směřuje k nepřiměřenému rozšíření jeho obsahu a fakticky by vedl k nahrazení operativního režimu režimem individuálního rozhodování. Takový přístup by byl v rozporu se smyslem opatření obecné povahy jako nástroje zajišťujícího efektivní a rychlou reakci na situace, kdy je nutné předcházet vzniku škod nebo ohrožení veřejného zájmu. Současně nelze přisvědčit tvrzení, že opatření obecné povahy ponechává volbu typu zásahu bez jakýchkoliv limitů. Opatření je nutno vykládat v souladu se zásadami ochrany přírody a krajiny, zejména zásadou proporcionality a minimalizace zásahů, které se uplatní při každém konkrétním zásahu. Z toho vyplývá, že zvolený postup musí být vždy přiměřený sledovanému cíli a odpovídat konkrétním podmínkám na místě. Ke kontrole uvedeného je i mechanismus zpětného hlášení provedeného opatření.

- Vymezení vodních toků mimo úseky v přirozeném korytě obsažené v návrhu opatření sleduje odlišnost těchto úseků z hlediska jejich technického charakteru, funkce a míry rizik spojených s kolizí činnosti bobra evropského s veřejnými zájmy. Jedná se o úseky vodních toků, u nichž je z povahy jejich úpravy vyšší pravděpodobnost vzniku škod na majetku, omezení užívání pozemků či narušení vodohospodářské funkce toku. Argumentace připomínky směřuje primárně do obecné roviny koncepčních cílů ochrany přírody a krajiny, zejména podpory zvýšení retence vody v krajině a revitalizace vodních toků. Tyto cíle jsou obecně sdílené, nicméně nejsou předmětem ani účelem tohoto opatření obecné povahy, které řeší konkrétní situace kolize činnosti zvláště chráněného druhu s ochranou jiných veřejných zájmů. Opatření obecné povahy nelze koncipovat jako nástroj k prosazování obecné environmentální politiky ani k přehodnocování historických zásahů do krajiny. Jeho účelem je stanovit podmínky pro zásahy v typově se opakujících konkrétně vymezených situacích tak, aby bylo možné operativně předcházet vzniku závažných škod a ohrožení osob nebo majetku. Připomínka týkající se omezení zásahů výhradně na technická opatření stabilizující hladinu, resp. na zachování povinnosti individuálního povolování výjimek, není akceptovatelná, neboť by vedla k popření smyslu opatření obecné povahy jako nástroje umožňujícího řešení opakujících se situací bez nutnosti vedení jednotlivých správních řízení. Takový postup by byl v rozporu s principem hospodárnosti a efektivity veřejné správy. Stejně tak nelze akceptovat návrh na stanovení pevné vzdálenostní hranice (200 m) od vybraných objektů lidské činnosti. Posouzení míry ohrožení a vhodnosti zásahu je vždy závislé na konkrétních místních podmínkách, charakteru toku, konfiguraci terénu a dalších faktorech, které nelze paušálně vymezit jedním obecně platným kritériem. Zavedení takového limitu by vedlo k nepřiměřené rigiditě a v praxi by mohlo znemožnit adekvátní reakci na konkrétní situace. Současně platí, jak již bylo uvedeno výše, že aplikace opatření obecné povahy nemění nic na povinnosti respektovat další zákonem chráněné zájmy. V případě, že by konkrétní zásah vedl k dotčení jiných zájmů ochrany přírody a krajiny, je nezbytné tyto skutečnosti řešit individuálně v souladu se ZOPK.

Na základě výše uvedeného tedy nebyla připomínka shledána důvodnou a návrh opatření obecné povahy se v této části nemění.

- Krajský úřad s připomínkou týkající se úpravy lhůty pro oznámení souhlasil a tuto lhůtu v odstavci prvním písm. a) tohoto článku upravil tak, že oprávněná osoba oznámí provedení zásahů podle čl. I. opatření krajskému úřadu s předstihem nejméně 15 dnů před plánovaným zásahem. Vzhledem k tomu, že čl. I. opatření se vztahuje především na plánované zásahy, nikoli na situace bezprostředního ohrožení upravené v čl. V., nepovažuje orgán ochrany přírody tuto změnu za zásadní ani za takovou, která by neodůvodněně zatěžovala oprávněné osoby. K účasti spolků a jejich informování o aplikaci práva získaného tímto opatřením krajský úřad uvádí, že účast spolků v řízeních podle ZOPK je upravena zejména v § 70. Týká se ale správních řízení, nikoli postupů realizovaných na základě opatření obecné povahy. Opatření obecné povahy není individuálním správním řízením, ale obecnou regulací. Samotné provádění zásahů oprávněnou osobou na jeho základě tedy není správním řízením, v němž by spolky měly procesní postavení účastníka a musely by být o aplikaci opatření informovány.
- S obsahem připomínky se krajský úřad částečně ztotožňuje. Požadavek na zpřesnění formulace týkající se zajištění nepřítomnosti jedinců bobra evropského před provedením zásahu a na jednoznačnější vymezení povinností oprávněné osoby byl shledán zčásti důvodným. Rovněž byl jako oprávněný vyhodnocen požadavek na upřesnění postupu v případech, kdy oprávněná osoba není schopna posoudit riziko zranění či usmrcení jedince, a na specifikaci podmínek pro zajištění biologického dozoru. Na základě uvedené připomínky byl proto do článku VI. opatření doplněn odstavec 5, který pro případy zásahů do bobřích sídel nebo při jejich likvidaci stanoví povinnost zajištění biologického dozoru. Tato povinnost je omezena pouze na uvedené případy s ohledem na jejich vyšší míru rizika pro jedince bobra evropského ve srovnání se zásahy spočívajícími ve zprůtočňování nebo odstraňování bobřích hrází.

4) Připomínky Povodí Moravy (citace)

- „U všech významných páteřních toků, bez ohledu na to, zda se jedná o úseky upravené či neupravené, požadujeme pravomoc za stanovených podmínek (v rozsahu uvedeném v připravovaném opatření pro upravené úseky) odstraňovat bobří hráze.“
- „U všech páteřních toků a jejich přítoků protékajících zastavěným územím obce nebo města požadujeme pravomoc za stanovených podmínek odstraňovat bobří hráze, obdobně jako je navrženo pro upravené úseky.“
- „U všech páteřních toků a jejich přítoků ve vzdálenosti do 500 m nad okrajem zastavěného území obce nebo města požadujeme pravomoc za stanovených podmínek odstraňovat bobří hráze, v souladu s principy uvedenými v připravovaném opatření pro upravené úseky.“

Vypořádání připomínek

- S obsahem připomínek se krajský úřad neztotožňuje. Rozšíření oprávnění k odstraňování bobřích hrází i na úseky vodních toků v přirozeném korytě nelze akceptovat. Z vymezení koryta vodního toku dle § 44 odst. 1 zákona č. 254/2001

Sb., o vodách (vodní zákon), vyplývá, že přirozené koryto představuje přírodní útvar plnicí mimo jiné retenční a ekologickou funkci. V těchto úsecích proto nelze dovozovat vznik povodňových škod přímo na přirozeném korytě v rozsahu, který by odůvodňoval plošné zásahy. Tento přístup je současně v souladu se základními zásadami ochrany přírody dle § 5 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Pro případy bezprostředního ohrožení je v návrhu opatření upraven článek V., který umožňuje provedení zásahu bez ohledu na charakter koryta. V ostatních případech, kdy se o bezprostřední ohrožení nejedná, nelze zásahy připustit v přirozených korytech. Požadované paušální rozšíření oprávnění na všechny páteřní toky a jejich přítoky, včetně zastavěných území či stanovených vzdáleností, by vedlo k nepřiměřenému rozšíření zásahů bez ohledu na konkrétní místní podmínky. Na základě uvedeného nebyly připomínky shledány důvodnými a návrh opatření obecné povahy se v této části nemění.

Poučení

Opatření obecné povahy se podle § 173 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále „správní řád“) oznámí veřejnou vyhláškou. Opatření obecné povahy správní orgán zveřejní na své úřední desce a na úředních deskách obecních úřadů v obcích, jejichž správních obvodech se opatření obecné povahy týká. Zveřejnění bude provedeno i způsobem umožňujícím dálkový přístup. Opatření obecné povahy musí být zveřejněno nejméně po dobu 15 dnů. Podle § 173 odst. 1 správního řádu opatření obecné povahy nabývá účinnosti patnáctým dnem po dni vyvěšení veřejné vyhlášky. Do opatření obecné povahy a jeho odůvodnění může každý nahlédnout u správního orgánu, který opatření obecné povahy vydal.

Podle § 173 odst. 2 správního řádu proti opatření obecné povahy nelze podat opravný prostředek.

otisk úředního razítka

Mgr. Ing. Jitka Hejlová
vedoucí odboru životního prostředí a zemědělství
Krajského úřadu Olomouckého kraje

Rozdělovník:

- Obce Olomouckého kraje - mimo obce na území chráněných krajinných oblastí a Vojenského újezdu Libavá
- Povodí Moravy, s.p., Dřevařská 932/11, Veverí, 602 00 Brno, IČO: 708 90 013, IDDS: m49t8gw
- Povodí Odry, státní podnik, Varenská 3101/49, Moravská Ostrava, 702 00 Ostrava, IČO: 708 90 021

- Lesy České republiky, s.p., Přemyslova 1106/19, Nový Hradec Králové, 500 08 Hradec Králové, IČO: 421 96 451, IDDS:wwit8gq
- Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, Kaplanova 1931/1, Chodov, 14800 Praha 4, IČO: 629 33 591, IDDS:dkkdkdj
- Český rybářský svaz, z. s., územní svaz pro Severní Moravu a Slezsko, Jahnova 890/14, 709 00 Ostrava 9, IČO: 004 34 167, IDDS: wfqyvcs
- Magistráty a městské úřady – ORP Olomouckého kraje – vodoprávní úřad
- Olomoucký kraj – zde
- Česká společnost ornitologická, Na bělidle 252/34, 150 00 Praha 5, IČO: 496 29 549, IDDS: 3xfm2f9
- Český svaz ochránců přírody Šumperk, nám. Republiky 1643/2, 787 01 Šumperk, IČO: 227 14 171, IDDS: 2yzapr3
- Moravský ornitologický spolek - středomoravská pobočka ČSO, Bezručova 913/10, Přerov I-Město, 750 02 Přerov, IČO: 087 99 270, ID DS: 43wkqu2